

Digitaliseringsrätts- utredningen

Hur kan juridiken anpassas för att öka farten på digitaliseringen av offentlig sektor?

Offentliga rummet den 31 maj 2017

Rättsliga förutsättningar för en digitalt samverkande förvaltning

Fi 2016:13, Dir. 2016:98

Särskild utredare: Cecilia Magnusson Sjöberg

Utredningssekreterare: Ingela Alverfors och Sara Markstedt

Några förutsättningar:

26 experter från offentlig och privat sektor

Har att samråda med Datainspektionen, MSB och SKL

Inhämta synpunkter från Försvarmakten i relevanta delar

Uppdraget ska redovisas senast den 31 mars 2018

Sammanfattning av uppdraget

Kartlägga och analysera i vilken utsträckning det förekommer lagstiftning som i onödan försvarar digital utveckling och samverkan inom den offentliga förvaltningen

Forts.

- Lämna förslag till de författningsändringar som bedöms ha störst potential att stödja den fortsatta digitaliseringen av den offentliga förvaltningen
 - Sammantagen bedömning, där samtliga relevanta intressen och perspektiv har beaktats och vägts mot varandra
 - personlig integritet, sekretess, informationssäkerhet och rättssäkerhet

Forts.

- **Utvidgad rapportering**
 - Den offentliga förvaltningens löpande arbete med it och digitalisering
 - Kostnadsaspekten bland annat
 - **Samverkan kring reglering**
 - ... hur aktörerna inom förvaltningen som helhet kan samverka kring behovet av ny eller ändrad lagstiftning för att främja digitaliseringen
-
- **Observera redan pågående arbete**
 - Se bl.a. tilläggsdirektiv (dir. 2016:97) till Utredningen om effektiv styrning av nationella digitala tjänster i en samverkande förvaltning (N 2016:01)
 - Mina meddelanden
 - Samlat ansvar hos en befintlig myndighet

Utanför uppdraget

- Grundlagsreglering
- Författningsändringar på personuppgiftsområdet

Utredningen ska undvika förslag avseende speciallagstiftning

Del 1

Kartläggning och analys av rättsliga hinder

Onödigt försvårande lagstiftning

Kartlägga och analysera lagstiftning som i onödan försvårar digitalisering

- **Direkt hindrande**
- **Oklar tillämpning**
- **Avsaknad av lagstiftning**

Behov av förvaltningsgemensamma lösningar internt och externt

- Digitalt informationsutbyte
 - "The Once-Only Principle" (TOOP)
- Digitala tjänster som förstahandsval
 - Medborgare, organisationer och företag

Metod

Kartlägga och analysera

- Uppsökande verksamhet
- Finna konkreta exempel

Beakta

- Informationshanteringsutredningen
- E-delegationen
- Utredningen om effektiv styrning av nationella digitala tjänster
- Dataskyddsreformen
- Kommande strategi om informations- och cybersäkerhet

Föreslå

- Potentiell nytta och genomförbarhet
- Incitament till fortsatt digitalisering
- Beakta särskilt integritetsskydd, sekretess, informationssäkerhet och rättssäkerhet

Många aktuella utvecklingsområden

- **Digitala tjänster i första hand**
- Myndighetsgemensamma digitaliseringsprojekt
- Digitaliseringsprojekt i samverkan med privata aktörer
- Informationsutbyte mellan offentliga aktörer och privata utförare av offentligt finansierade tjänster
- Digital kommunikation med allmänheten
- Digital ärendehandläggning
- Automatiserat beslutsfattande
- Informationsutbyte myndigheter emellan
- Outsourcing
- En uppgift en gång
- PSI och öppna data
- E-arkiv
- Dataflöden över gränser m.m.

Många relevanta regelverk

- Arkivlagstiftning
- BBS-lagen
- eldas-förordningen
- Elektronisk kommunikation
- Ensamrätter
- Förvaltningslagstiftning
- Integritetsskyddslagstiftning
- Kameraövervakningslagstiftning
- Offentlighets- och sekretesslagstiftning
- Säkerhetslagstiftning
- Upphandlingslagstiftning
- Verksamhetsreglering – myndighetsförordningen, statliga myndigheters informationsutbyte
- Vidareutnyttjande & öppna data
- m.fl.

Vilka träffar vi på kartläggningmöten?

- Stockholm stad
- Lantmäteriet
- Bolagsverket
- Inera
- SKL
- eSam
- Skattverket
- eHälsomyndigheten
- Riksarkivet
- Försäkringskassan
- Uppsala kommun
- CSN
- Statens servicecenter
- Länsstyrelsen Norrbotten
- Tillväxtverket
- Polismyndigheten m.fl.

Vilka ”fynd” har vi gjort?

Del 2

Författningsförslag

Förslag författningsändring

Förslag till författningsändringar ska ges utifrån bedömning av potentiell nytta, genomförbarhet och potential att stödja den fortsatta digitaliseringen med särskilt beaktande av

- skydd av den personliga integriteten,
- sekretess,
- informationssäkerhet och
- rättssäkerhet

Fokus – den rättsliga infrastrukturen

Automation

- Digital ärendehandläggning
- Automatiserat beslutsfattande
- Automatiserat faktiskt handlande

Kommunikation

- Handlingsoffentlighet, partsinsyn, "registerutdrag"
- Vidareutnyttjande & öppna data
- Service utöver ärendehandläggning

Dokumentation

- God offentlighetsstruktur
- Arkivering och gallring i digitala miljöer
- Register över personuppgiftsbehandlings

Del 3

Rapportering och samverkan kring reglering m.m.

Utökad rapporteringsskyldighet

- Lämna förslag på en utvidgad, men kostnadseffektiv och inte alltför administrativt betungande, rapportering av den offentliga förvaltningens löpande arbete med it och digitalisering.
- Sammanställa och redovisa de kostnader som är förknippade med sådan rapportering.

Samverkan

- Lämna förslag på hur offentlig förvaltning som helhet kan samverka kring behov av ny eller ändrad lagstiftning för att främja digitalisering.
- Lämna förslag på andra åtgärder som syftar till att skapa bättre förutsättning för att hantera rättsliga utmaningar med anledning av digitaliseringen.

Digital utveckling - anpassad lagstiftning

Analysera pågående digital utveckling utifrån ett rättsligt perspektiv – vilka områden och företeelser kan i förlängningen kräva lagstiftningsåtgärder för att den offentliga förvaltningen ska kunna tillvarata digitaliseringens möjligheter?

Exempel på aktuella digitala utvecklingsområden

- Appar
- API:er
- Artificiell intelligens
- Big data
- Biometri
- Blockkedjor
- Digitala kameror
- Förstärkt verklighet
- Geotaggning
- My data
- Molntjänster
- Sakernas internet
- Sensorer
- Sociala medier
- Virituell verklighet
- Öppna data
- m.m.

Sammanfattande reflektioner

Bättre förutsättningar för hantering av rättsliga utmaningar

Hållbar rättslig reglering förutsätter bl.a.:

- Lagliga och lämpliga lösningar
 - Låt inte e-tjänsten bli en björntjänst
- Proaktiv juridik
 - Inte bara reaktiv när problem redan uppstått
- IT-anpassade rättsliga infrastrukturer
 - Automation, kommunikation och dokumentation
- Säkerhetsjuridiska överväganden
 - Kompetensutveckling och samverkan

Tipsa oss gärna!

ingela.alverfors@regeringskansliet.se
sara.markstedt@regeringskansliet.se
cecilia.magnussonsjoberg@juridicum.su.se